

Kapka

ZPRAVODAJ STÁTNÍHO PODNIKU POVODÍ ODRY

Odstraňování důlních škod na Karvinsku

strany 8–10

Úvodní slovo generálního ředitele

Vážení čtenáři Kapky, rok 2016 se pomalu blíží ke svému závěru a Vy držíte v rukou poslední letošní číslo našeho podnikového časopisu. To je důvod k malému ohlédnutí za událostmi tohoto roku.

Po ekonomické stránce rok 2016 byl a je poměrně obtížný. Vstupovali jsme do něj s doznívajícími důsledky sucha, zejména s velmi vyprázdněnými nádržemi, jejichž naplněnost se začala mírně zlepšovat až během měsíce února. To mělo nepříjemný dopad na výrobu elektrické energie, která v prvním čtvrtletí byla oproti jiným rokem velmi nízká. V letním období nás potkaly další problémy v podobě historicky nejnižších odběrů vody, a to jak vody pitné, tak průmyslové. Určitou roli v tom jistě sehrálo vyhlášení insolvence OKD, jednoho z našich klíčových odběratelů. Díky přijatým opatřením se výpadky v tržbách daří eliminovat úsporami v oblasti nákladů, a lze tak předpokládat, že plánovaný hospodářský výsledek za rok 2016 bude splněn.

Pokroku jsme dosáhli rovněž v přípravě naší největší investiční akce, kterou je soubor opatření na horní Opavě. Za největší úspěch považuji dokončení výkupů pozemků v zátopě budoucího vodního díla Nové Heřminovy (vykoupeno 98 % pozemků) a přípravu výstavby dalších dvou suchých nádrží, jejichž realizace začne v příštím roce.

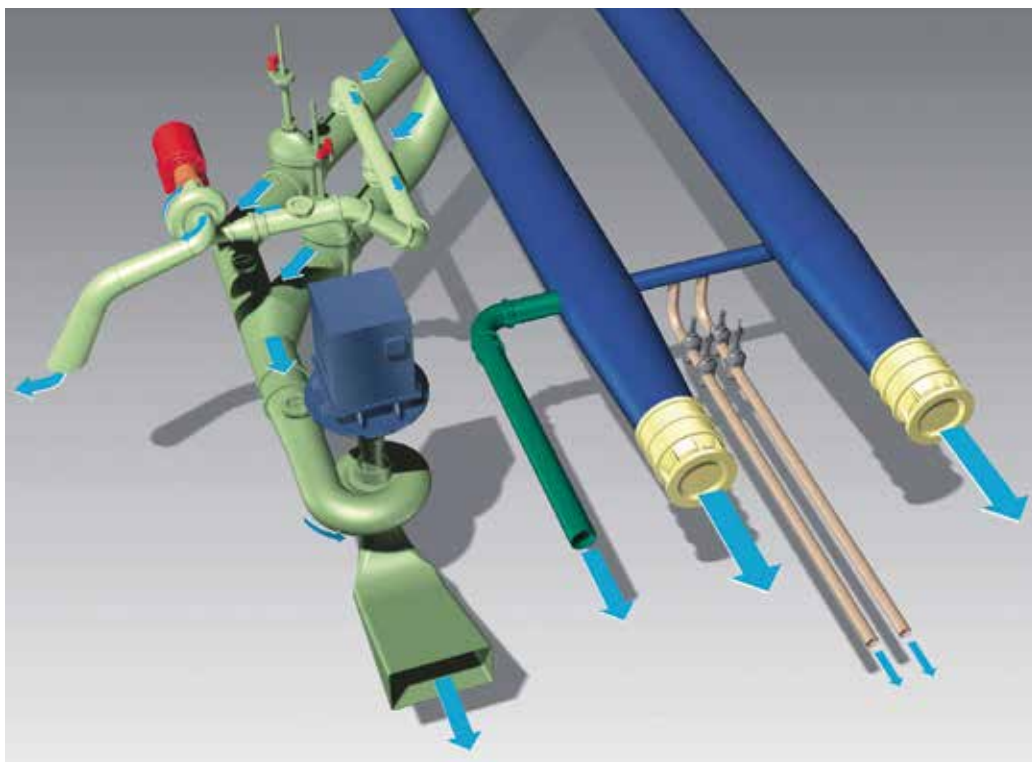
Rok 2016 byl bohatý také na společenské události. Chtěl bych zde zmínit úspěšné pořádání Předhradních dnů v červnu a také podle mého názoru velmi vydařenou oslavu 50 let od založení podniků Povodí v září.

Vážené kolegyně a kolegové, závěrem mi dovoluji, abych Vám všem touto cestou poděkoval za práci odvedenou v tomto roce. Přeji Vám klidné prožití svátků vánočních, zdraví a spokojenost a do příštího roku jen to nejlepší.

Ing. Jiří PAGÁČ
generální ředitel

Úvodní slovo generálního ředitele.....	2
ENERGETICKÉ VYUŽITÍ VODNÍCH DĚL V POVODÍ ODRY:	
Závod 1 v Opavě.....	3
Rekonstrukce analyzátorové stanice v Dětmarovicích	4
AKTUALITY	5
EKONOMICKÉ INFORMACE:	
Ekonomické výsledky za 1. až 3. čtvrtletí roku 2016.....	6
PŘEDSTAVUJEME ÚSEK:	
Hospodářská správa	7
	
TÉMA KAPKY:	
Odstraňování důlních škod na Karvinsku	8
Sanace Sušanky v Havířově, druhá etapa	11
Olše – Louky, sanace důlní činnosti, rekonstrukce LB hráze km 29,042–30,408, stavba č. 608	11
	
ATLAS VODNÍCH TOKŮ:	
Husí potok, Sedlnice, Stružka, Tyra a Staříč ..	12
19. setkání strojních specialistů, energetiků a pracovníků TBD	14
Výroční zasedání	
Českého přehradního výboru – Souša a Bílá Desná.....	15
Jednání pracovní skupiny Evropské komise pro povodně v Berlíně.....	16
Workshop Voda v krajině Moravskoslezského kraje	16
Podzimní výlovy u Povodí Odry	17
	
FAUNA & FLÓRA:	
Stromy, keltský horoskop a my	18
Podzimní setkání s našimi bývalými kolegy ze správy podniku.....	20
Setkání bývalých kolegů závodu Frýdek-Místek.....	20
Trofeo Niké 2016	21
43. ročník Vodohospodářské padesátky	21
PŘEDSTAVUJEME OSOBNOST:	
Ing. Čestmír Vlček	22
JUBILEA	23
NAPSALI O NÁS	23

Závod 1 v Opavě

Axonometrické schéma MVE na Slezské Hartě

Využívání vodní energie na tocích v působnosti státního podniku Povodí Odry se řadí do kategorie malých vodních elektráren (MVE), tzn. o výkonu menším než 10 MW. Celkem je v povodí provozováno 91 těchto elektráren, přičemž

v držení cizích uživatelů jich je 74 a ve správě státního podniku 17 v 11 lokalitách. Na území připadajícím provoznímu závodu 1 v Opavě je šest lokalit, na území závodu 2 ve Frýdku-Místku pak pět lokalit.

Slezská Harta - vertikální Francisova turbína

Energeticky nejvýkonnější jsou MVE na údolních nádržích. Jejich koncipování při výstavbě probíhalo na opavské straně poněkud odlišněji než u nádrží na straně frýdecko-místecké. Nejstarší údolní nádrž Kružberk na řece Moravici, budovaná v padesátých letech minulého století, byla ještě pojímána jako klasické hydroenergetické dílo s MVE v hrázi pro energetické využití asanačního odtoku (HC II - výkon 400 kW), ale i s hydrocentrálou mimo přehradní profil a s přívodní tlakovou štolou pro vyšší využití energetického spádu (HC I - o výkonu 4,32 MW), dnes provozovanou soukromým subjektem

ENERGO - PRO a.s. Pro možnost špičkování pod ní byla na Moravici zřízena vyrovnávací nádrž v Podhradí.

O více než 40 let později vystavěná nádrž Slezská Harta, umístěná rovněž na Moravici - těsně nad kružberskou přehradou, má dvě MVE v přehradní hrázi - jedna je pro využití asanačního průtoku, druhá rovněž s možností špičkování (max. 3,12 MW), které průtokově vyrovnává kružberská nádrž.

Z MVE na jezových objektech toků připadajících závodu 1 stojí za zmínku nově převzatá MVE Brantice (0,11 MW) na řece Opavě, která byla dána do provozu již v roce 1938.

Dnes již historická, avšak podnikem Povodí Odry nově převzatá MVE na řece Opavě

Rekonstrukce analyzátorové stanice v Dětmarovicích

Plánované bourací práce

V únoru letošního roku mohly být konečně zahájeny se zhruba ročním zpožděním stavební práce na rekonstrukci analyzátorové stanice v Dětmarovicích. Zpoždění zahájení rekonstrukce bylo způsobeno hlavně šest měsíců trvajícím vyřizováním územního rozhodnutí a následně čtyřměsíčním vyřizováním stavebního povolení, které se podařilo získat až na konci ledna 2016. Předání staveniště zhotoviteli proběhlo v polovině února, ale kvůli špatným povětrnostním podmínkám mohly být bourací práce zahájeny až v polovině března.

Analyzátorová stanice je umístěna na levém břehu vodního toku Olše v ř. km

Měřicí stanice před rekonstrukcí

16,199 v místní části Koukolná. Stanice se nachází asi 100 m nad silničním mostem přes Olši státní silnice č. 67 spojující města Bohumín a Karviná. V měřicí stanici se provádí měření výšky hladiny vody v korytě řeky Olše a Karvinského potoka, včetně přepočtu na průtok, množství srážek a teplotu ovzduší, a dále měření základních kvalitativních parametrů Karvinského potoka (pH-faktor, UV absorbance, vodivost, množství rozpuštěného kyslíku ve vodě, redox potenciál a teplota vody), kterým jsou odváděny slané důlní vody z dolů ČSM, Darkov a Doubrava. Měřené veličiny jsou zpracovány pomocí řídicí jednotky Fiedler a automaticky rádiovou sítí přenášeny na VH dispečink do Ostravy. Údržbu, kontrolu a servis dat zajišťují zaměstnanci VH dispečinku.

Původní objekt byl tvořen dvěma stavebními buňkami typu OKAL, umístěnými na prefabrikovaných stropních betonových deskách, které byly podepřeny dvěma betonovými pilíři. Jeden pilíř byl umístěn na koruně levobřežní hráze a druhý na levobřežní bermě Olše a svou konstrukcí zasahoval do průtočného profilu. Objekt stanice byl vybudován v roce 1983 a po 35 letech provozu byly hlavně samotné stavební buňky již za hranicích životnosti. Samotná stavba spočívala v odstranění a likvidaci stavebních buněk, odbourání podpěrného pilíře v bermě pod úroveň terénu a vybudování nového menšího objektu stanice, který již výrazně nezasahuje do průtočného profilu řeky Olše. Součástí stavby byla i výměna poškozeného nekapacitního sdělovacího kabelu v délce přibližně 100 m, který přenáší měřená data do

objektu analyzátorové stanice. Před zahájením rekonstrukce byla z rekonstruovaného objektu stanice demontována veškerá technologie měření a bylo zajištěno provizorní měření hladiny vody po dobu stavby.

Nový stavební objekt je přízemní s jedním vnitřním prostorem a s pultovou střechou. Stavba je provedena částečně na stávajícím základu a doplněna novým základovým pásem. Stěny objektu jsou provedeny z vápenocementových bloků se zateplením a omítkou světle béžové barvy. Stávající sokl je upraven pomocí marmolitu. Střecha je provedena z dřevěných nosných prvků pokrytých střešní krytinou z PVC. Okno i dveře jsou vybaveny bezpečnostními prvky. Mezi stanicí a Karvinským potokem je položena kamenná dlažba.

Stavební práce provedla na základě výběrového řízení firma Tomáš Straub s.r.o. Celkové náklady na rekonstrukci měřicí stanice v Dětmarovicích dosáhly 905 500 Kč bez DPH. Stavba byla financována z vlastních zdrojů státního podniku Povodí Odry. Stavebně tato akce byla ukončena k 31. červenci 2016, ale do současné doby neproběhlo ze strany distributora napojení naší stanice k veřejné elektrické síti. Věřím, že až budu číst tuto Kapku, budou již opět data ze stanice v Dětmarovicích na náš VH dispečink přicházet.

Ing. Petr ADAMOVSÝ
VH dispečink

Měřicí stanice po rekonstrukci

AKTUALITY

Jednání zmocněnců v roce 2016

Jako každoročně se i v letošním roce uskutečnilo pravidelné jednání zmocněnců vlád České a Polské republiky o hraničních vodách. Tentokrát se uskutečnilo 21. až 23. září v Polsku v lázeňském městečku Duszniki-Zdrój. Program jednání byl standardní – po jednotlivých pracovních skupinách, a týkal se spolupráce v oblasti plánování vodního hospodářství na hranič-

Podpis závěrečného protokolu

ních vodách, spolupráce v oblasti hydrologie, hydrogeologie a povodňové ochrany, spolupráce v oblasti úprav hraničních vodních toků, zásobování vodou a meliorací příhraničních území, spolupráce v oblasti ochrany hraničních vod před znečištěním, spolupráce v oblasti implementace Rámcové směrnice 2000/60/ES na hraničních vodách a spolupráce se stálou česko-polskou hraniční komisí.

Obsah i průběh jednání byly racionální a pracovními skupinami dobře připravené. Co bylo v letošním roce nové, je skutečnost, že na základě nové mezistátní dohody nebylo jednání dalším (v pořadí 18.) jednáním zmocněnců vlád, ale 1. zasedáním česko-polské komise pro hraniční vody. Takto se jednání bude i nadále nazývat, byť předsedajícím z české strany zůstává zmocněnec vlády ČR

Česká delegace při jednání

a z polské strany pak předseda komise. Kromě poněkud komplikovaného pojmenování předsedajících obou delegací v zápisech však věříme, že na vlastní jednání nebude tato změna mít vliv.

Ing. Čestmír VLČEK
obchodní ředitel

Konference Vodní toky 2016

Ve dnech 22. a 23. listopadu proběhla v Hradci Králové odborná konference Vodní toky 2016 mající za úkol výměnu zkušeností v oblasti vodního hospodářství mezi zástupci z řad správců povodí, státní správy, ministerstev, vysokých škol a také odborných firem. Na dvou-denním programu konference bylo přes 30 odborných příspěvků a ty, na které již nezbyl prostor, byly shrnuty do vydaného sborníku. Zejména bych vyzdvihl aktuální témata extrémních

Konference Vodní toky 2016

hydrologických jevů, především sucha, a s tím související budoucí možnosti řešení. V rámci konference proběhla i setkání méně formální, stejně tak zbyl krátký čas i na večerní prohlídku města. Věřím, že konference opět splnila očekávání jak účastníků, tak organizátorů.

Ing. Radek PEKAŘ
vedoucí provozního úseku

Pozvánka na 8. ročník VH branky

Zveme tímto naše zaměstnance a jejich rodinné příslušníky na 8. ročník Vodohospodářské branky, populárního

závodu ve sjezdovém lyžování, který se uskuteční ve dnech 17. až 19. února 2017. Závod ve slalomu se pojede v sobotu 18. února na Červenohorském sedle. Rozdělení účastníků bude jako obvykle – do pěti kategorií.

Lyžařské středisko na Červenohorském sedle

Ubytování je zajištěno v Penzionu Povodí a okolních penzionech v Domašově. Cena s polopenzí je pro všechny 220 Kč/os./noc, děti 6–10 let 170 Kč, děti do 6 let 100 Kč za polopenzi, zdarma bez nároku na jídlo. Symbolické startovné je 50 Kč jen pro dospělé, děti mohou závodit bez startovného. Doprava pro zájemce bude zajištěna autobusem.

Za pořadatele
Ing. Jana PALOVSKÁ

42. ročník Zimní vodohospodářské třicítky

Vážení sportovní přátelé, zveme vás na 42. ročník Zimní vodohospodářské

třicítky. Ten se bude konat jako každý rok na Rejvízu – tentokrát 21. ledna 2017. Pro závodníky budou připraveny trasy 30 km pro muže a 20 km pro ženy. Podrobnější informace k závodu získáte na www.zvh30.cz nebo u Elizabeth Trlicové 596 657 233 či Ing. Romana Teuchnera 725 058 728.

Srdečně zve
organizační výbor ZVH 30

Ekonomické výsledky za 1. až 3. čtvrtletí roku 2016

Byly stejně jako v předcházejících obdobích roku provázeny nepříznivým vývojem v oblasti tržeb za odběry povrchové vody a výrobu elektrické energie. Splnění a překročení plánovaného hospodářského výsledku hodnoceného období tak bylo docíleno překročením ostatních výnosových položek a úsporami v nákladové oblasti.

Ve výnosové části ekonomiky došlo oproti časovému plánu k výpadku celkových tržeb o 4 036 tis. Kč, z toho za povrchovou vodu o 2 758 tis. Kč a za výrobu elektrické energie o 3 051 tis. Kč. Příčinou negativního vývoje těchto klíčových tržeb státního podniku byly v průběhu 1. až 3. čtvrtletí dopady sucha z loňského a počátku letošního roku, s čímž souvisela nutnost určitého omezení výroby elektrické energie. Současně s tímto faktorem došlo k poklesu odběrů povrchové vody také vlivem nepříznivé ekonomické situace některých významných průmyslových odběratelů z moravskoslezského regionu (OKD, a.s., v insolvenční apod.). Tyto negativní trendy jsou velmi výrazné zejména ve srovnání s minulými lety, kdy např. oproti stejnému období loňského roku došlo k poklesu tržeb za povrchovou vodu o 20 219 tis. Kč a za elektrickou energii o 17 573 tis. Kč. Uvedené výpadky v tržbách jsou z hlediska celkových výnosů eliminovány překročením některých ostatních položek jako např. výnosů z rentabilních prodejů nepotřebného majetku v rámci procesu jeho pravidelné reprodukce a dále přijatou bonifikací pojišťovny za bezeškodní průběh v oblasti živelního pojištění.

V nákladové části ekonomiky došlo téměř ve všech položkách k úsporám oproti plánovaným hodnotám. V opravách hrazených z vlastních zdrojů došlo prozatím k časovému nečerpání plánu o 5 420 tis. Kč, ale cílem a stanovenou prioritou je splnění ročního předpokládaného objemu těchto oprav v celkové výši 69 542 tis. Kč.

V návaznosti na vývoj výnosových a nákladových položek byl ve sledovaném

Meziroční srovnání průměrných denních odběrů povrchové vody

období překročen plánovaný hospodářský výsledek.

Vývoj v rozvahové části ekonomiky se ve sledovaném období nijak významně nelišil jak oproti předcházejícím obdobím roku, tak ve srovnání se stejným

Meziročně došlo k poklesu tržeb za povrchovou vodu a elektrickou energii.

obdobím roku loňského. Meziročně došlo k nárůstu dlouhodobého majetku, a to vlivem vysoké hodnoty nedokončených investic v důsledku rozpracovanosti objemově významných akcí, které budou stavebně ukončeny v delším časovém horizontu (příprava akce Opatření na horní Opavě apod.). Od počátku roku bylo v oblasti pořízení dlouhodobého majetku celkem proinvestováno 351 675 tis. Kč, z toho 227 424 tis. Kč z dotačních prostředků, 122 887 tis. Kč

z vlastních zdrojů a 1 364 tis. Kč bylo pořízeno bezúplatnými převody v oblasti pozemků. Také v oběžných aktivech došlo k nárůstu, což je dáno kumulací finančních prostředků, které budou čerpány na realizaci budoucích plánovaných investičních a provozních akcí.

Při zachování bilanční rovnováhy došlo ke stejnému nárůstu i ve zdrojové části rozvahy (pasiva). Ke zvýšení došlo zejména ve vlastních zdrojích z titulu dosaženého hospodářského výsledku i v cizích zdrojích a zde především nárůstem krátkodobých závazků z obchodních vztahů.

Závěrem je třeba konstatovat, že nejdůležitější je v současné době zaměřit se na naplnění ročních plánovaných hodnot, a to především v příjmových položkách. Lze konstatovat, že navzdory všem výše zmíněným negativům, která ekonomiku státního podniku od počátku roku provázela, je reálný předpoklad splnění všech hlavních ukazatelů ročního plánu.

Ing. Petr KUČERA
ekonomický ředitel

PŘEDSTAVUJEME ÚSEK

Hospodářská správa

„Náš odbor je tady pro ostatní zaměstnance, aby jim zajistil potřebný komfort pro jejich práci. Dnes a denně řešíme problémy všeho druhu. Většina problémů přitom je řešitelná, i když to tak u některých zpočátku nevypadá a jejich vyřešení trvá delší dobu,“ upozorňuje na úvod rozhovoru vedoucí odboru hospodářské správy Martin Kubica.

Ten sice odbor vede poměrně krátce – od června 2012, v podniku ale působí již od roku 1999 (nejdříve jako technik výpočetní techniky na odboru informatiky a později jako vedoucí oddělení systémového prostředí a provozu), a zdá se, že je to člověk na svém místě.

A jakých oblastí se problémy řešené na odboru hospodářské správy vlastně týkají?

Jedná se v podstatě o veškeré činnosti spojené s plynulým chodem budov a svěřených objektů. Jde například o kontrolu a údržbu technických zařízení včetně revizí výtahů, kotelen, elektrorozvodů a vzduchotechniky. Dále o běžné údržbové a opravné práce spojené s provozem budov a jejich okolím, úklid správních budov a vodo hospodářských laboratoří, zajištění bezpečnostních služeb, provádění požárněbezpečnostní prevence ve svěřených budovách, pronájem místností ve správních budovách, technické zabezpečení provozu kuchyně, správu telefonní ústředny, zajištění mobilních a fixních telekomunikačních služeb v rámci celého podniku nebo správu autoparku manažerských a referentských vozidel, udržování jejich čistoty a zajištění potřebného servisu. Odbor má na starosti také zajištění

Společně s naším uklízcím komandem a paní spojovatelkou. (Horní řada zleva: Radmila Malaťáková, Dagmar Pohlová, Daniela Urbanová, Eva Valehrachová, Martina Horská, Renáta Nádvořníková, Dagmar Konečná, Ilona Slípková; spodní řada zleva: Jana Kořínková, Martin Kubica)

chodu rekreačního střediska v Domašově a školicího střediska ve Vernířovicích a v neposlední řadě i zajišťování všech větších oprav a rekonstrukcí na svěřených budovách.

Z těch významnějších z poslední doby můžeme zmínit např. rekonstrukci výměníkové stanice v administrativní budově a laboratořích podniku (říjen 2012), rekonstrukci střešního pláště administrativní budovy podniku (listopad 2012), výměnu elektrorozvaděčů (2013), podhledů (2013) a nouzového osvětlení v administrativní budově (2015), opravu elektroinstalace včetně výměny bojlerů ve školicím středisku ve Vernířovicích (listopad–prosinec 2012), výměnu oken za plastová okna v rekreačním středisku v Domašově (listopad–prosinec 2012), výměnu střešních oken v Domašově (říjen 2015 a 2016)

nebo provedení hydrologického vrtu s předpokládaným využitím jako zdroje pitné a užitkové vody ve Vernířovicích (2016), což by mělo vyřešit dlouhodobý problém s nedostatkem vody ve školicím středisku.

Ve spolupráci s odborem informatiky se nyní odbor podílí na rekonstrukci rozvodů strukturované kabeláže v administrativní budově a laboratořích podniku. Společně s odborem investic

připravuje i rekonstrukci opláštění administrativní budovy, která by měla proběhnout v budoucích letech. „Jednoduše lze říct, že naše činnost je výrazně provázána s ostatními odbory a středisky podniku, ať už jde o plánování finančních prostředků, účetních závěrek, veřejných zakázek, investiční akce, obnovu strojového parku či telekomunikační služby. Některé naše služby svým rozsahem přímo zasahují do chodu ostatních středisek,“ říká Martin Kubica a dodává, že to obrovské množství rozmanitých činností zajišťuje tým 18 pracovníků, který pod něho spadá a jemuž za skvělou práci touto cestou moc děkuje. Konkrétně jsou to na ústředně Daniela Urbanová a Iveta Vrublová, provozní zámečnický Zdeněk Smetana, nový provozní elektrikář Michal Kavka (v podniku od června), nový garážmistr Roman Dokoupil (v podniku od září), uklízečky Martina Horská, Dagmar Konečná, Jana Kořínková, Marcela Kořínková, Radmila Malaťáková, Renáta Nádvořníková, Dagmar Pohlová, Kristýna Smetanová, Ilona Slípková, Eva Valehrachová, správčova školicího střediska ve Vernířovicích Bohumila Hojgrová a v neposlední řadě nepostradatelná pravá ruka vedoucího odboru Naděžda Gellnarová.

Mgr. Bc. Kateřina ŠREKOVÁ
redakce

Na „zimní“ období jsme připraveni. (Zleva: Roman Dokoupil, Naděžda Gellnarová, Martin Kubica, Michal Kavka, Zdeněk Smetana)

Odstraňování důlních škod na Karvinsku

Koryto Karvinského potoka pohlčené poklesovou kotlinou (2011)

Povodí Odry je jediné povodí v České republice, které je významně postihováno poddolováním – raritou související s těžbou černého uhlí. Za komplikace, s nimiž se musejí naši vodohospodáři potýkat, „vděčíme“ dějům, které se odehrávaly před přibližně 320 miliony let, v prvohorách, v období svrchního karbonu.

Tehdy se na území dnešní hornoslezské pánve rozkládaly přímořské bažinaté laguny, v nichž rostly obří přesličky, plavuně a kapradiny. Období rozvoje rostlinstva střídaly přívaly bahna. Ve větších hloubkách pak rostlinná těla za nedostatku vzduchu postupně tlela, trouchnivěla, měnila se v rašelínu a uhelnatěla, zatímco bahno se měnilo na pískovce, slepence a jílovce. Celé souvrství tehdy dosáhlo mocnosti přes 3 km. Starší jsou vrstvy ostravské, které obsahují kvalitnější uhlí, avšak mají menší mocnost slojí – max. něco přes 1 m. O něco mladší karvinské souvrství má sloje o mocnosti 2–8 m. Koncem prvohor zvrásnily mohutné tektonické pochody původně vodorovné vrstvy v pohoří, které pak během druhohor a třetihor zčásti odnesla eroze. Na konci třetihor se při tzv. karpatském vrásnění na jejich zbytky nasunuly od jihu další vrstvy. Původní karbonské horniny v okolí Ostravy tvoří kopce, kde kdysi vycházely uhelné sloje až k povrchu, což je dnes možné pozorovat už jen na Landeku.

Povrchové výchozy karbonských vrstev také umožnily jejich nalezení a zahájení těžby v 18. století. Naproti tomu jižněji pod Beskydami jsou karbonské vrstvy zatlačeny do velkých hloubek.

Soustavná těžba na Ostravsku začala v roce 1782 v Petřkovicích. Neznámějšími prvními majiteli dolů byli na Ostravsku hrabě Wilczek a na Karvinsku hrabě Larisch-Mönnich. Vliv těžby uhlí na poklesy povrchu se začaly významněji projevovat přibližně před 180 lety, kolem roku 1830. Nejprve v západní ostravské části revíru, kde těžba začala dříve, ve východní karvinské části revíru

sice později (těžba v dolu Doubrava začala v roce 1854), zato mnohem výrazněji, protože sloje uhlí jsou zde mohutné a blíže k povrchu. K největším naměřeným poklesům – až 32 m – za celou dobu těžby došlo v lokalitě Karviná-Doly v oblasti kostela sv. Petra z Alkantary. Největší intenzity dosáhla těžba v šedesátých až devadesátých letech minulého století. V ostravské části revíru je dnes těžba uhlí ukončena, ve východní části revíru se i přes existenční problémy těžební společnosti OKD, a.s., v těžbě uhlí stále pokračuje. Zásoby ekonomicky těžitelného uhlí jsou však pouze na několik let. Pokud by došlo k zatím plánovanému rozšíření těžby uhlí v lokalitě Karviná-Staré Město, vydobytí zásob uhlí se odhaduje do konce roku 2025. V současné době je hornickou činností zasaženo 250 km² našeho povodí.

Říční koryto je poddajné a poměrně snadno se přizpůsobuje deformacím terénu. Dopad těžby černého uhlí na odtokové poměry spočívá především ve změně podélného sklonu toku. Na vodních tocích, které protékají poddolovaným územím, rozlišujeme v místech poklesových kotlin sklonově aktivní a sklonově pasivní úseky.

Sklonově aktivní úseky vznikají v horním úseku (na vtoku do kotliny), kde dochází ke zvětšení podélného sklonu.

Zatopená poklesová kotlina v Karviné-Kozinci (2011)

TÉMA KAPKY

Tok je zde díky zvětšeným rychlostem vystaven větší hloubkové erozi, což může vést ke snížení stability toku, u toků upravených i k ohrožení podélného opevnění a mohou být rovněž ohroženy nedostatečně založené mostní objekty. Ke zmenšení kapacity toku zde však nedochází.

Oproti tomu v dolním, „sklonově pasivním“ úseku (výtok z kotliny) je podélný sklon dna snížen, což způsobuje zpomalení rychlosti vody. To vede ke snížení kapacity toku, ale také k nežádoucímu zanášení koryta. Hloubka vody v korytě může být větší oproti stavu před vznikem poklesové kotliny, což může vést k zatopení různých výustí a znemožnění odvádění vod.

Při posuzování dopadu poddolování na spádové objekty se bere v potaz rovněž příčné naklonění terénu. Konstrukce objektu musí být navržena tak, aby odolala tahovým a tlakovým silám spojeným s takto vzniklou deformací. V poddolovaných územích se proto nejčastěji navrhuje balvanité skluzy či larsenové konstrukce „skříňového typu“. Jezy pohyblivé se zde provádějí jako rámové konstrukce s navzájem dilatovanými poli. Příčné deformace mohou v případě jezů vést rovněž ke koncentraci zejména menších průtoků k opačnému břehu, než je odběrné zařízení. Takto vzniklé omezení či znemožnění odběru by vedlo k oprávněnému hněvu řádného odběratele vody.

Opatření, která řeší nežádoucí dopady poddolování na vodní toky, jsou obvykle připravována v předstihu již v rámci povolování plánované těžby uhlí v konkrétních důlních polích v rámci studií.

Zvyšování PB hráze Olše z důvodu poklesů terénu v Karviné (2013)

Vychází se z prognóz předpokládaných poklesů, které zpracovávají báňští specialisté do podoby map izokatabáz (čáry, resp. vrstevnice) spojujících místa se stejnou hodnotou očekávaného poklesu. Promítnutím hodnot poklesů do podélného profilu toku se určí jeho sklonově aktivní a pasivní úsek a místa neklesajících prahů (průniky okraje kotliny a vodního toku). Je nutné říct, že skutečně dosažené poklesy se často liší od těch prognózovaných. To aby vodohospodáři neměli život moc jednoduchý. Naštěstí však prognóza bývá oproti skutečnosti větší, což je ve prospěch bezpečnosti. Řešení sklonově aktivních úseků spočívá převážně ve stabilizaci podélného sklonu spádovými objekty, což se může na první pohled jevit jako poměrně jednoduché opatření. Jeho složitost však spočívá ve správném načasování realizace. Při výstavbě v předstihu, kdy ještě není poklesů dosaženo, by totiž stavbou „nasazeného spádového stupně“ mohlo

dojít k nežádoucímu ovlivnění odtokových poměrů. Příprava stavby by tedy měla být zahájena až při dosažení určité části skutečných poklesů (~ 50 %) a nejlépe tak, aby byl spádový stupeň ve funkci již v době dosažení podstatné části poklesů (~ 90 %).

Sklonově pasivní úseky, které se potýkají se snížením kapacity a zanášením dna, se sanují výstavbou nových hrází či zdí, resp. navýšením těch stávajících, a dále prohrábkou dna toku, aby bylo dosaženo alespoň minimálního, ještě přípustného sklonu dna (mnohdy zasahují až za neklesající práh). Tato řešení vyžadují plošně významně větší zásah do území oproti sanacím úsekům aktivních, výhodou hrází však je, že mohou být postaveny v předstihu. O prohrábkce to však bohužel konstatovat nelze, velice snadno by se opět zanesla. Při velmi výrazných poklesech dochází ke vzniku tzv. poklesových kotlin s trvalou vodní plochou (např. kotlina v Kozinci či „Darkovské moře“). Takto zásadní změny terénu, které již není možné řešit pomocí technických opatření, bývají rekultivovány a ponechány jako vodní plochy.

Mezi významnější toky, které byly postiženy účinky poddolování, patří řeky Odra, Ostravice, Olešná, Sušanka, Orlovská stružka, Stonávka, Olše a Karvinský potok. Na těchto tocích se pravidelně (přibližně co 3 roky) provádí říční účelová nivelace. Jedná se o měření nadmořských výšek pevně daných polygonových bodů. V rámci vyhodnocování tohoto měření se porovnávají rozdíly naměřených výšek oproti předešlým obdobím, čímž se určí skutečné dosažené

Zrušená LB hráz nad Karvinou, protipovodňovou funkci zajišťuje souběžně vedená komunikace (2014)

Přeliv na LB hrázi pro převádění průtoků do kotliny v Kozinci

poklesy. Ty lze porovnávat s poklesy prognózovanými a zjistit zda a o kolik bude ještě dané území klesat. Problémem sledování poklesů je zajištění kontinuity. Často dochází ke zničení bodů např. při jejich trvalém zaplavení spodní vodou v rámci deformací terénu, při výstavbě protipovodňových opatření či při rekonstrukci nebo demolici objektu, na kterém jsou osazeny. A není výjimkou, že se bod stane terčem pozornosti kolemjdoucího vandala. Z tohoto důvodu je nutné dbát na to, aby body byly osazeny na takových místech a takovým způsobem, aby k jejich zničení nedošlo.

K aktivním poklesům dochází v současné době zejména na Karvinském potoce, řece Olši a řece Stonávce, kde za poslední sledované období (2010 a 2013) dosáhly těchto maximálních hodnot: na Olši 12 cm, na Stonávce 30 cm a na Karvinském potoce 15 cm. V oblasti trvale zatopené Kozinecké kotliny (prognózaný předpokládaný pokles až 6 m) na Karvinském potoce jsou skutečné

poklesy pravděpodobně mnohem větší, nejsou však kvůli zničení geodetických bodů měřitelné. Na ostatních vodních tocích již poklesy nejsou významné (řádově v jednotkách centimetrů), případně na nich již vlivy poddolování zcela dozněly, což platí zejména pro ostravskou část uhelného revíru.

Jak plyne z výše uvedeného, projevy poddolování způsobují poklesy území a mimo jiné i závady v odtokových poměrech v zasaženém povodí, a tím vznikají tzv. důlní škody. Tyto škody se projevují jak na přirozených, tak především i na upravených vodních tocích v naší správě. Náš podnik se tak stává přímo dotčeným účastníkem složitého procesu přípravy a povolování těžby uhlí (např. EIA). Ještě před zahájením těžby se pro každý nově otevíraný těžební prostor uzavírá dohoda mezi Povodím Odry, s.p., a OKD, a.s., o odstranění důlních škod. V těchto dohodách se přesně specifikují veškerá technická a časová hlediska nutná pro odstranění

závad v odtokových poměrech a zabezpečení protipovodňové ochrany. Veškeré náklady spojené s přípravou a realizací odstraňování důlních škod nese těžební společnost, která je způsobuje. Na procesu projednávání povolování těžby a případném následném odstraňování škod se v našem podniku podílí především odbor VHKI, dále majetkový a právní odbor, dotčené VH provozy závodu 2 Frýdek-Místek a dříve i investiční odbor. Provozní odbor, kromě podílu na přípravě dohod a nutných opatření, provádí i koordinace všech činností na Povodí a směrem k OKD, a.s. Následně dohlíží na realizaci staveb řešících důlní škody a provádí jejich zavedení do spravovaného majetku nebo jeho zhodnocení a není neobvyklé ani zrušení a odstranění dlouhodobého majetku, který se důlními vlivy, např. vysídlením lokality, stane nepotřebným.

V letech 2013–2015 bylo v rámci odstraňování škod na řece Olši v oblasti Doubravy-Kozince a Louk nad Olší rekonstruováno a zvýšeno zhruba 6 km ochranných hrází a postaveny byly dva nové spádové objekty typu balvanitých skluzů překonávajících spád vyvolaný poklesy až 2 m celkovým nákladem 80 mil. Kč. Pokud bude zahájena těžba v prostoru Starého Města, bude nutné realizovat velmi rozsáhlá opatření řešící odtokové poměry v úseku Olše proti proudu od dětmarovického jezu až po silniční most Ostrava – Karviná.

Ing. Tomáš SKOKAN
vedoucí provozního odboru

Ing. Kateřina FOCHTOVÁ
referent odboru VHKI

Rekonstrukce LB v Karvině-Loukách (2015)

Nový balvanitý skluz (2014)

Sanace Sušanky v Havířově, druhá etapa

Jde o další stavbu, která byla spolufinancována na základě dohody o vypořádání důlních škod.

Účelem stavby byla stabilizace a zkapacitnění vodního toku Sušanka pro návrhový průtok $Q_{20} = 21,5 \text{ m}^3/\text{s}$ v ř. km 3,822–4,074 v Havířově-Prostřední Suché a v Havířově-Dolní Suché. V rámci stavby bylo v Dolní Suché provedeno odstranění starých betonových zdí, původního opevnění koryta z lomového kamene a násosů. Rekonstruována byla levobřežní betonová opěrná zeď délky 101,5 m a výšky 2,0–3,0 m. Směrové poměry koryta Sušanky zůstaly zachovány. Pata svahů koryta vodního toku byla opevněna patkou z lomového kamene, v konkávních obloucích byly svahy

toku opevněny rovnáninou z lomového kamene. Dno koryta bylo stabilizováno šesti příčnými prahy z lomového kamene kladeného na štět. Na základě dohody o vypořádání důlních škod na vodním toku Sušanka byly náklady na realizaci stavby rozděleny stejným dílem mezi OKD, a.s.,

a státní podnik Povodí Odry. Realizace stavby probíhala od srpna 2015 do června 2016. Celkové náklady stavby byly 5 318 tis. Kč bez DPH.

Ing. Pavla HOLEČKOVÁ
investiční odbor

Olše – Louky, sanace důlní činnosti, rekonstrukce LB hráze km 29,042–30,408, stavba č. 608

Olše - provádění zemního tělesa hráze

Rekonstrukce levobřežní hráze toku Olše v ř. km 29,042–30,408 byla realizována v roce 2014 kvůli poklesu terénu v důsledku důlní činnosti. Došlo ke zvýšení tělesa hráze tak, aby byla zabezpečena protipovodňová ochrana území na levém břehu vodního toku Olše převedením návrhového průtoku $Q_n = 718 \text{ m}^3/\text{s}$. Převýšení koruny hráze je 0,5 m nad hladinou návrhového průtoku, a to i po poklesech vyvolaných důlní činností, které proběhnou do roku 2028. Při stavbě hráze bylo odtěženo asi 11 tisíc m^3 nevhodné zeminy. V rámci sanace podloží byly provedeny tenkostěnné podzemní těsnicí stěny. Násep homogenní hráze má objem přibližně 24 tisíc m^3 a jeho parametry jsou: délka hráze 1296 m, šířka koruny

3,0 m a maximální výška 4,0 m. Koruna hráze byla zpevněna pro pojezd mechanizace. Na části hráze byla po dokončení stavby realizována cyklostezka.

Na základě studie vlivu hornické činnosti na odtokové poměry byla stavba investičně rozdělena na dva úseky. Část stavby v oblasti s důlními vlivy byla řešena jako sanace důlních škod firmou OKD, a.s., část stavby mimo oblast důlních vlivů byla investicí státního podniku Povodí Odry ve výši 3 796 tis. Kč bez DPH.

Ing. Pavla HOLEČKOVÁ
investiční odbor

Olše - provádění zpevněné koruny hráze ze štěrkodrti

Husí potok, Sedlnice, Stružka, Tyra a Staříč

Vakový jez na Husím potoce v Hladkých Živicích

Výtah z Atlasu vodních toků státního podniku Povodí Odry, který byl v časopisu Kapka od jarního čísla roku 2013 obsahem jeho 12 pokračování, uzavře pět menšími toky. Bude to jen formou anotace některých okolností, které se k nim vážou z hydrotechnického hlediska a o nichž stojí za to se být krátce, okrajově, zmínit.

Husí potok

Levostranný přítok střední Odry o celkové délce 27,4 km. Celý tok je ve správě státního podniku Povodí Odry, v jeho nejhořejším úseku se v minulosti z iniciativy zemědělského sektoru pro předpokládané meliorační práce provedla na 1,3 km úprava do podoby odvodňovacího příkopu. V návaznosti se vybudovaly i čtyři malé vodní nádrže, které měly sloužit pro závlahu zemědělských pozemků místního JZD, tomuto účelu však nakonec nikdy nesloužily. Odspodu je Husí potok rovněž z podstatné části regulován. Za zmínku stojí regulace přes město Fulnek z konce sedmdesátých let, kdy potok byl přes město ve zúženém průtočném profilu na asi 1,1 km zkoncentrován mezi prefabrikované opěrné zdi a odlážděn polovegetačními tvárnici. Úprava byla dimenzována na průtok 50leté vody, použití prefabrikátů ale nebylo šťastné řešení. Během povodně v roce 1997 došlo k jejich destrukci a opevnění svahů lichoběžníkového tvaru koryta bylo nutné nahradit těžkou kamennou dlažbou do betonu. V dolní trati existuje na potoce jez, který byl v posledních letech zcela přestavěn. Je na něj vázán odběr vody pro

vagonku ve Studénce, a aby objekt zpětně nevzdouval za povodňovou vodu, byl vybaven pohyblivým hrazením tvořeným pryžovým vakem.

Sedlnice

Je rovněž přítokem střední části Odry a ústí do ní oproti Husímu potoku z opačné, pravé strany. Tok o celkové délce 23,7 km ve svém dolním úseku spadá do Chráněné krajinné oblasti Poodří. Dolní úsek byl v minulosti v soustředěném zájmu zemědělského sektoru sledujícím intenzivnější využívání zemědělských pozemků, takže byl před přibližně 40 lety regulován ve zcela vypřimené trase, to pro případ následné meliorace přilehlé části oderské nivy. Poté, co v daném prostoru v devadesátých letech tlak na intenzifikaci

zemědělské výroby ustal a naopak se prosadil zájem na „zpřirodňení“ upravených úseků, z iniciativy Agentury ochrany přírody a krajiny zde byla v poslední době provedena revitalizace koryta, obdobně jako u výstřední trati Bílovky a Ondřejnice. Z přírodních fenoménů, které jsou k Sedlnici vázány, stojí za pozornost tři lokality „přírodní památky Sedlnické sněženky“ mezi obcemi Závěšice a Sedlnice. Přes zástavbu uvedených obcí pocházejí regulace potoka převážně z dřívějších dob, protože však kapacita koryta neskýtala všude přiměřenou ochranu, po povodni v roce 2009 byla v intravilánu obce Sedlnice provedena úprava nová s kapacitou na 20letou vodu. Z akumulací vody, které se v povodí Sedlnice vyskytují, k té významnější patří jednoúčelová nádrž Štramberk sloužící mj. pro provozovnu vápenky Kotouč Štramberk.

Stružka

Je pravostranný přítok Odry (délka 14,2 km, plocha povodí 60 km²), ústí do ní však až v její dolní trati pod soutokem s hlavními přítoky – Opavou a Ostravicí. Co do ovlivnění lidskou činností přináležejí v povodí Odry k nejdotečenějším tokům. Např. původní přirozená pramenná oblast dnes spadá do bezodtoké poklesové kotliny dolu Lazy, sloužící jako jeho účelová zdrž, a také dolní trať nemá své místo a podobu takové, jaký byl její původní přirozený stav. Po průmyslovém rozmachu Nového Bohumína ve dvacátých letech minulého století byla Stružka na dolním toku odkloněna 4,3 km dlouhým novým korytem směrem

Manipulační objekt na nádrži Štramberk

ATLAS VODNÍCH TOKŮ

Odkalovací nádrž dolu Lazy v pramenné oblasti Stružky

Peřejnatý úsek s účinnou drsností na Tyře za zvýšeného vodního stavu

na Vrbici a do Odry, přibližně v trase bývalého náhonu pro mlýn a rybníky v Heřmanicích. Důvodem byla ochrana rozvíjejícího se průmyslu (areál Železáren a drátoven Bohumín) před povodněmi, místem odklonu je profil dnešního jezu v Rychvaldě, nově opatřeného (roku 2008) pohyblivým vakovým hrazením. Od něj jsou odváděny vody do Heřmanického rybníka, který po dobu těžby uhlí donedávna fungoval jako dávkovací nádrž slaných důlních vod. Rybník je dnes součástí chráněné ptáčích oblasti Heřmanský stav – Poolší.

Jde-li o vlivy poddolování dřívějšími doly (Evžen, Žofie a Václav, od šedesátých let J. Fučík), byl jimi značně postihován i střední úsek Stružky přes centrum města Orlové. Poté, co byl za první republiky zaklenut do zakrytého průtočného profilu a postupně poddolováním hrozil destrukcí, došlo ve druhé polovině osmdesátých let k přeložce dotčeného úseku Stružky a rozčlenění délky zaklenuté části do tří kratších úseků.

Tyra

Je levostranný přítok řeky Olše o délce 13,2 km, ústící do ní na území areálu Tříneckých železáren. Jako bystřina byla na převážné délce v minulosti vesměs spravována resortem lesů, nyní celá patří do působnosti státního podniku Povodí Odry. Vzhledem k situativní nestabilitě byla v minulosti často upravována (první úpravy se uskutečnily před přibližně 120 lety), a to i opakovaně. Poslední větší zásahy do jejího koryta jsou datovány rokem 2010 mezi obcemi Oldřichovice a Tyra, kde na krátkém úseku byl tok stabilizován méně obvyklým způsobem, který se dříve osvědčil Severomoravským státním lesům na horním toku Lomné. Jednalo se o použití

tzv. účinné drsnosti s uložením kameniných balvanů v korytě v určitém sponu, napodobující přirozenou trať horské bystřiny. Úsekem, který je možné vzpomenout jako určitou raritu, je trať toku s místem bývalého významného vodárenského odběru vody v Oldřichovicích (asi 6,5 km nad ústím do Olše). Byl jedním z nejstarších svého druhu v povodí, zřízen byl již v roce 1894 (po epidemii tyfu) pro tehdy 18tisícový Těšín. Odběr sloužil svému účelu i po rozdělení Těšínska mezi ČSR a Polsko (roku 1920), protože Polský Těšín po rozdělení jiný zdroj vody neměl, a bylo tomu tak až do začátku šedesátých let 20. století. Ještě do roku 1971 fungoval jako havarijní polský zdroj. Zcela odstaven byl až po povodni v roce 2010, dnes je nahrazen odběrem ze systému Ostravského oblastního vodovodu.

Staříč

Poslední z popisovaných toků tohoto výčtu je přítokem řeky Bělé v odlehlejší jesenické části povodí a ústí do ní v dolní části města Jeseník. Z celkové délky 14,5 km spravuje spodních 8,5 km (po soutok s Ramzovským potokem) státní podnik Povodí Odry, horní trať je v péči Lesů České republiky. Staříč na spodních dvou třetinách délky protéká téměř spojitě zástavbou Horní Lipové, Dolní Lipové a města Jeseník, po obou březích koryta

je velmi často lemován souběžnými komunikacemi. Průtah zastavěným územím je poměrně pestrý – mimo vesnickou trať v horní části Lipové vede přes průmyslové plochy a městské panelové sídliště v Jeseníku, mezitím i přes lázeňský areál Lipové-lázní.

Kvůli uvedeným skutečnostem je potok na převažující délce – mimo horní lesní trať – ze 100 % regulován. Zvláště ničivá byla povodeň v roce 1997, po níž bylo třeba obnovit téměř veškerý hmotný investiční majetek (staré regulace), který byl zřízen v předchozích téměř 100 letech (po povodni roku 1903). Obnovené úpravy toku dnes okolní zástavbě skýtají ochranu na přibližně 100letou vodu, pouze v některých částech Horní Lipové je jeho průtočnost menší (na vodu 20letou). O exponovanosti území, jímž Staříč protéká, svědčí i to, že na dolních 8,5 km jej kříží na 100 různých přechodů, potrubních řadů či vedení, mimo to i 35 různých mostů, mostků a lávek.

Ing. Jiří MANÍČEK
odbor VHKI

Potok Staříč v souběhu s lázeňským parkem Lipové-lázní

19. setkání strojních specialistů, energetiků a pracovníků TBD

Projednáání odborných témat

Letošní rok je pro Povodí Odry výjimečný nejen tím, že jsme všichni společně oslavili 50 let od založení podniku. V měsíci červnu jsme hostili mezinárodní konferenci určenou vodohospodářům – XXXV. přehradní dny, které dle ohlasů zúčastněných byly hodnoceny velmi pozitivně. V měsíci říjnu jsme měli rovněž tu čest hostit pravidelný seminář určený odborníkům z řad Povodí, který je díky účasti odborníků z Vodohospodářské výstavby Bratislava rovněž mezinárodní.

Setkání bylo zahájeno na VD Slezská Harta, naší největší přehradě. Nejprve jsme navštívili odběrnou věž, kde všechny zúčastněné nejvíce zajímaly manipulace a provozní zkušenosti s rychlouzávěrnými tabulemi, které jsou ovládány hydraulicky, dále pak manipulace s hradidlovými tabulemi a uzávěry na odběrech, s nimiž se manipuluje pomocí jeřábu s nosností 20 t, dále pak systém rozmrazování řešený pomocí kompresoru a etážových rozvodů. Všichni ocenili přínos instalace stacionárního náhradního zdroje na VD, který v případě výpadku proudu naběhne do 5 minut a živí nejen celou přehradu, ale rovněž provozní středisko a domky hrázných. Další naše kroky směřovaly do strojovery pod přehradou, kde máme dvě Francisovy

turbíny a regulační rozstřikovací uzávěry, na kterých se během dvou posledních let prováděly generální opravy a v rámci opatření proti korozním vlivům (bludným proudům) byly ošetřeny speciálním nátěrem obsahujícím keramiku. Byla vedena diskuse, zdali toto opatření mělo vliv na životnost uzávěrů. Zpráva z průzkumného korozního měření potvrzuje, že uzávěry jsou dobře chráněny a napadení bludnými proudy by již nemělo hrozit. Hlavní pracovníci TBD z ostatních Povodí si navíc prohlédli injekční stolu a byli seznámeni s problematikou stavební části přehrad.

Zázemím pro tento seminář a odborné jednání bylo rekreační zařízení Davidův mlýn, které svou polohou a vybaveností splňovalo veškeré naše požadavky. Seminář probíhal opět pod vedením Ing. Miroslava Bubeníka, který je zakladatelem tohoto semináře a každý rok nás stále překvapuje svým nasazením a perličkami z historie nejen výstavby, ale hlavně provozu všech technologických celků na vodních dílech za posledních 60 let. Část odborného jednání proběhla za účasti generálního ředitele Ing. Jiřího Pagáče. Seminář byl nabitý odbornými tématy se zaměřením na zkušenosti s provozem uzávěrů spodních výpustí přehrad, uzávěrů jezů, tabulových uzávěrů a jejich ovládacích mechanismů. Dále se diskutovalo o problémech při

provozu MVE, jejich rekonstrukcích, přípravě výstavby nových MVE a legislativě s tím spojené.

Další exkurze směřovala na VD Kružberk, kde od počátku roku probíhá oprava koruny hráze a návodního líce. Veškerá diskuse se tedy točila kolem tohoto tématu s konkrétní prohlídkou rozpracované stavby. Následně jsme se přesunuli do strojovery pod přehradu. Všichni strojaři ocenili naši precizní údržbu technologie na spodních výpustech. Ve strojovery MVE jsme si prohlédli novou turbínku na odběru pro rybáře a samotné rybné hospodářství na VD.

Poslední den setkání jsme navštívili MVE Modřínky, kde je osazena nová Archimédova (šneková) turbína, která se instaluje na řekách s nižším spádem a menším průtokem. Vzhledem ke své konstrukci a nízkým otáčkám rotoru je provoz turbíny přátelský k vodní fauně a je označována jako „fish-friendly“.

Pro nás techniky se setkání stalo klíčovým zdrojem informací o provozních problémech a jejich řešení nejen v oblasti technologie. Děkujeme za velkou podporu našeho vedení a ostatních firem a těšíme se na pokračování každoročního setkání specialistů zajišťujících provoz vodních děl i v dalších letech.

Ing. Martin KOZELSKÝ
strojný specialista

Výroční zasedání Českého přehradního výboru – Souš a Bílá Desná

Místo, termín konání v polovině září a organizátor letošního zasedání Českého přehradního výboru byly dány historickými událostmi před 100 lety. Nejedná se však o nic, na co bychom měli být jako vodohospodáři a přehradáři hrdí. Dne 18. září 1916 došlo k jedinému protržení přehrady na území dnešní České republiky.

Ale nejprve pár vět k letošnímu jednání, které se konalo nedaleko, a to v blízkosti hráze vodního díla Souš v Jizerských horách. Místo konání společně s krásným počasím zajistili pracovníci Povodí Labe. Samotnému výročnímu zasedání předcházela schůzka vedení Českého přehradního výboru. Bylo nutné řešit legislativní záležitosti související s novým občanským zákoníkem. Zásadním bodem jednání však byla příprava výročního zasedání celosvětového sdružení přehradářů ICOLD. Toto zasedání se bude konat začátkem července 2017 v Praze a předpokládáme příjezd tisícovky odborníků. Hlavním úkolem organizátorů je nyní zajistit program, odborné exkurze a knihu o přehradách v České republice. Byly dohodnuty jak trasy jednodenních technických exkurzí, které se budou konat výhradně v Čechách, tak vícedenních studijních cest po území celé ČR. Jedna z tras čtyřdenní cesty je směřována také na severní Moravu. Kromě návštěvy VE Dlouhé Stráně bude nutné připravit také návštěvu a program na našich vodních dílech a večerní návštěvu Ostravy.

Opolední program již byl plně věnován informacím a prezentacím souvisejícím s protržením přehrady na Bílé Desné. Důvodem k výstavbě přehrady byly opakující se povodně, které způsobovaly značné škody v průmyslovém podhůří Jizerských hor. Zásadní byla povodeň z července

Bílá Desná – věž a šoupátková komora

1897, která byla vyvolána doposud nepřekonaným srážkovým úhrnem 345 mm za 24 hodin na Nové Louce u Bedřichova. Po této povodni započala příprava přehrad v regionu. Významnou osobou byl prof. Otto Intze z Cách. Samotná přehrada Bílá Desná měla sypanou homogenní hráz délky v koruně 244 m a největší výšky 17,9 m. Celkový objem vody v nádrži činil 258 tis. m³. K převádění průtoků sloužila jediná spodní výpust o průměru 800 mm umístěná v betonové chodbě. Součástí byly dva šoupátkové uzávěry. Pro ovládnutí byla zřízena manipulační věž a šoupátková komora. Pro převádění povodní byly zřízeny dva přelivy, přičemž levostranný sloužil k převodu vody do nádrže Souš. Stavba byla zahájena v roce 1911 a ukončena v červnu 1915. Jako zásadní problém se ukázalo založení chodby výpusti na pilotovém roštu, způsob sypání a hutnění a propustný materiál v podloží hráze. Dne 18. září 1916 v 15.30 hodin byly pozorovány první zvýšené průsaky na

vzdušné straně a navzdory okamžité manipulaci došlo během hodiny k protržení hráze a za dalších 30 minut i k vyprázdnění 250 tis. m³ vody z nádrže. Vzniklá povodeň si vyžádala 62 obětí a obrovské majetkové ztráty. V rámci prezentací na jednání byly uveřejněny výsledky posouzení příčin havárie hráze ze současného pohledu a promítnuty dva filmy, které názorně ukazovaly mechanismus porušení hráze.

Druhý den byl věnován prohlídce VD Souš a především pak místu přehrady Bílá Desná. Zbytky přehrady jsou od roku 1996 národní kulturní památkou. K letošnímu smutnému výročí bylo místo vzorně upraveno ve spolupráci místních samospráv, Lesů ČR, Správy CHKO Jizerské hory a Povodí Labe. Za sebe věřím, že tato katastrofa zůstane historickým zdrojem poučení pro nás i pro další generace.

Ing. Dalibor KRATOCHVÍL

ředitel závodu 2

VD Souš

VD Souš – chodba spodní výpusti

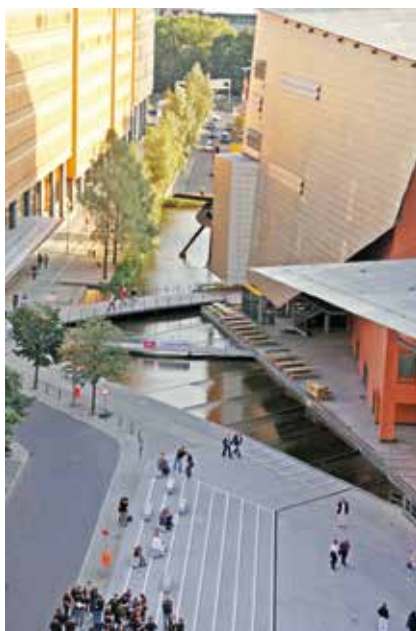

Bílá Desná – věž a zbytek hráze

Jednání pracovní skupiny Evropské komise pro povodně v Berlíně

Po půlroce opět proběhlo jednání pracovní skupiny pro povodně. Tentokrát se uskutečnilo v Berlíně od 4. do 6. října a bylo věnováno tzv. pluviálním povodním, tedy záplavám přímo z dešťů, než voda doteče k říčnímu korytu nebo potoku.

Na takovéto situace jsou zvláště citlivá města v plochém terénu, ke kterým patří i Berlín. Ten byl krutě postižen bouřlivými evropskými dějinami 20. století, nejdříve koncem druhé světové války a následně rozdělením města po celé období války studené. Nová zástavba, která postupně zaceluje tyto rány, je připravována zodpovědně také ve vztahu k povodním a dešťovým vodám. Déšť je ze střech i ulic v nových čtvrtích z větší části zachytáván v podzemních nádržích a následně je voda čištěna a využívána pro zásobování obytných budov užitkovou vodou, pro různá jezírka a vodní plochy přímo ve městě nebo také ke kropení ulic

Berlín

v létě. Pouze přebytek potom odtéká do vodotečí a kanálů. Takovým významným

Potsdamer Platz

realizovaným systémem je oblast Postupimského náměstí, dříve živého berlínského centra, následně na 40 let umrtveného zdi a nyní opět živého místa s moderním prostředím, ve kterém nechybí působivé vodní plochy zásobované z nádrží skrytých pod zemí. Podobná řešení jsou již realizována nebo připravována i v dalších evropských městech a snad se jich dočkáme i u nás.

Ing. Petr BŘEZINA
technický ředitel

Workshop Voda v krajině Moravskoslezského kraje

Na půdě Hornicko-geologické fakulty Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava se pro studenty středních škol v letošním roce konal již 7. ročník soutěže s názvem Voda v krajině Moravskoslezského kraje.

Cílem soutěže je seznámit studenty středních škol s problematikou vodního hospodářství v Moravskoslezském kraji a podnítit jejich zájem o studium technických oborů na Vysoké škole báňské, zejména oboru Technologie a hospodaření

s vodou. Soutěže se každoročně účastní tří- až pětičlenné týmy studentů, přičemž vedoucím týmu je zástupce vysílající střední školy. Pro soutěžní týmy jsou během školního roku organizovány odborné exkurze a soutěžící jsou

seznamováni s problematikou vodního hospodářství v kraji. Nicméně i soutěžící se musejí sami aktivně podílet na získávání nových informací týkajících se hospodaření s vodou, kvality vody, způsobů úpravy a čištění vod, zdrojů znečištění, sítí vodních toků apod. V letošním roce studenti navštívili ČOV Bruntál, úpravnu vody v Podhradí, ÚČOV v Ostravě-Přívoze, VD Morávka, elektrárnu v Třebovicích a přečerpávací elektrárnu Dlouhé Stráně.

Vyvrcholení soutěže se uskutečnilo 11. listopadu v prostorách VŠB-TUO formou workshopu, prezentace a obhajoby vypracovaných závěrečných prací a posterů. Nejlepší řešitelské týmy získaly finanční odměnu a věcné dary.

Projekt soutěže je podporován jak Evropským sociálním fondem, Moravskoslezským krajem, tak i lokálními vodohospodářskými organizacemi, ke kterým patří i Povodí Odry, s.p.

Ing. Vladimír ZDRÁHAL
vedoucí VH dispečinku

Podzimní výlovy u Povodí Odry

V dnešním příspěvku bych vám chtěl představit výlovy z trochu jiného úhlu, než jste byli zvyklí při prezentacích těchto akcí. Napadlo mě to při komentování letošního výlovu rybníka Výtažník. Každý návštěvník je schopen si ve spojení s mluveným komentářem udělat obrázek, co takový výlov obnáší. Faktem zůstává, že to je jen část celé práce, samozřejmě ta podstatná, a pro nás, řekněme, ta příjemnější, ta, která už ukazuje výsledky celoroční práce. To ostatní kolem výlovu je však přihlížejícím utajeno a myslím, že by bylo dobré to přiblížit trochu podrobněji, protože teprve poté si můžete opravdu uvědomit, jak náročná celá organizace a příprava je. Ukážeme si to na příkladu samotného Petrova rybníka, jehož výlov proběhl ve dnech 8. a 9. listopadu.

Vše začalo už 17. října vytažením prvních dluží z výpustného zařízení. Voda se začala vypouštět, což bude trvat asi 3 týdny. Denně se musí kontrolovat zákles hladiny. Během vypouštění je potřeba sledovat i chování ryb, zda zmenšený prostor nepřináší zhoršení kyslíkových poměrů apod. Proto je potřeba zachovávat dostatečný přítok vody. Samotná příprava začala v neděli ráno. V první řadě je potřeba vytvořit zázemí pro pracovníky výlovu. Je důležité si uvědomit, že od této chvíle je třeba být na místě ve dne i v noci. Začíná rozhodující fáze přípravy a pro nás rybáře jsou to čtyři dny mimo domov. Proto maringotky zaplní prostor pod hrází rybníka a stanou se naším jediným útočištěm, kde se můžeme trochu ohřát, usušit a vyspat. Poté

U váhy Libor Maiwald

Výlov Výtažníku

se dáme do chystání celé „infrastruktury“ výlovu. Zásadní je rozvod elektřiny, který zajišťuje provoz jak lovných prostředků (nakladače, kompresor, keser, čerpadla), tak i celého „městečka“ pod hrází. Ještě že máme možnost využít moderní centrálu z VD Kružberk. První den přípravy se ještě připraví dvě čerpadla včetně rozvodu, tak aby do loviště byl zajištěn přísun čisté vody. V rybníce se první den stihnou do setmění rozmístit první kádě a mechanický keser. Pořád je na kadišti ještě půl metru vody. Večer se v maringotce opravuje a chystá drobné nářadí pro výlov (saky, kesery apod.). V noci je potřeba co dvě hodiny kontrolovat vypouštění a kyslíkové poměry v rybníce. Ráno část chlapů odjíždí na sádky nachystat auta na převoz ryb (bedny, vzduchování, odzkoušet, napustit). Na kadišti se rozmisťují nakladače, sestaví se třídící linka, do kádí se rozvede voda, nachystá čerpadlo do sítí. Vše je potřeba odzkoušet, v den výlovu na to není čas. Pod hrází staví Franta Šulák proviantní stan – také podstatný detail (hladoví chlapi toho moc neudělají!).

Odpoledne je pak potřeba položit na dno loviště podložní síť. Tak do vysokých gumáků a hurá do vody!

Položení sítě musí být precizní, závisí na tom úspěch zátahu. Nakonec vše ještě jednou projít a zkontrolovat. A už se šefí. Noc před výlovem je mou starostí, ráno musí být voda přesně na centimetr, nesmí se čekat. V praxi to znamená co hodinu ven, kontrola hladiny, měření kyslíku, vytahování dluží a letos k tomu přibýlo propláchnutí hadic, ať nezamrznou – venku je

mráz. Ráno už zbývá jen „lovit“. To znáte, tudíž to dnes nebudu popisovat, i když přece jen – zapadlá avia, utržený a poškozený nakladač, drobná nehoda na kadišti a z Žermanic zpráva, že nějací kopáči prokopli potrubí...

Docela nápor na nervy. Den končí za svícení aut na loviště, je tma. Další noc a den už probíhá bez větších zádrhelů. Poslední ryba opouští loviště. Můžeme uklízet. Všechno zase rozebrat, odvézt na sádky, kde bude trvat dva dny, než se vše umyje, usuší a uloží. Pak kontrola ryb na sádkách, instalace aerátorů, měření kyslíku a zbývá jen závěrečná káva. Dvacátý čtvrtý výlov končí, odjíždíme špinaví a unavení domů. Vždycky si připadám jako po návratu z nějaké bitvy, pár dní trvá, než se vzpamatujeme!

Tak to bylo velmi zkráceně dění na výlovu Petrova rybníka, který vydal téměř 70 tun ryb. Doufám, že potěší třeba i vás. Strašně moc děkuji všem, kdo se na výlovu podíleli, a doufám, že se ve zdraví zúčastní toho jubilejního pětadvacátého.

Ivo JEDLIČKA

vedoucí VHP rybné hospodářství

Ryby v síti Petrova rybníka

Stromy, keltský horoskop a my

„Jsou stromy, které si budeš do smrti pamatovat jako některé lidské tváře; jsou stromy, které jsou téměř svaté,“ napsal Karel Čapek. Stromy jsou živé organismy, které nám více dávají, než berou, neboť produkují základní prvek pro naše bytí – kyslík. Jsou to živé organismy, které mezi sebou komunikují. Naši předkové svůj vztah ke stromům pevně zakotvili do každodenního bytí a své životy i generace se stromy spojili. Dřeviny vysazovali na památných místech, při význačných událostech, včetně narození dítěte. Stromy se uctívaly, vytvářely se pověsti, báje. Jedna z nejkrásnějších je o lásce Filémóna a Baucis, kteří se po smrti proměnili v dub a lípu.

Stromům se darovaly zbytky štedrovečerní večeře. Pod jejich kořeny se nacházejí poklady a v nebezpečí poskytují úkryt před nepřítelem. Významnou roli v Jiráskově Lucerně hraje boj o záchranu lípy před pokácením. V roce 1725 císař vydal na ochranu lipové aleje u Bubenče císařský reskript, jehož porušení se mohlo trestat utětím ruky. Marie Terezie uložila povinnost podél všech nových cest sázet stromy. Celé národy a státy si svou identitu utvrzují národními stromy. V roce 1952 švýcarský psycholog vypracoval tzv. Baum test a podle kresby listnatého stromu se odtajňuje nitro lidské duše.

Mimořádnou úctu ke stromům měli Keltové a věřili, že naše životy se formují přesně, jako se v průběhu svého života formuje i strom. Vypozorovali, že dítě narozené v určitém ročním období se vyvine v člověka podobajícího se nějakému druhu stromu. Základem keltského horoskopu jsou stromy, které se v průběhu roku střídají, a podle vládnoucího stromu se odvozují lidské vlastnosti. Zastoupené jsou stejné druhy jako v břehových porostech. Lehce naučnou formou vám o jednotlivých zástupcích něco řeknu.

Keltský rok začíná 1. listopadu vládou topolu (1. 11.–10. 11., 1. 2.–10. 2., 1. 5.–10. 5., 5. 8.–14. 8.). Zrození v těchto obdobích jsou čestní, nezávislí,

inteligentní, obětaví, ale také osamělí, neústupní, avšak s kladným vztahem k přírodě. Ženy příroda obdařila neodolatelnou krásou. Topoly jsou díky své kořenové soustavě předurčeny pro přečkávání dlouhodobých záplav v lužních lesích. Jedny kořeny sahají po podzemní vodě do hlubin a jiné se rozprostírají pod povrchem až za obvod koruny.

Lidé zrození ve znamení kaštanu (11. 11.–20. 11.,

Podzimní listy a voda

Stromy a přehrada

10. 5.–20. 5.) jsou spolehliví a společenští, ale je mezi nimi četný výskyt drben a umíněnců s ochranářskými sklony. Z toho plyne, že kaštanovník jedlý ani jírovec maďal do břehových porostů nepatří.

Oproti tomu jasan, to je ozdoba každého vodního toku a krajiny. Před okny mi z náletu vyrostl mladý jasanek a vedle něj vysadili javory. V létě nenápadně splývá, ale na podzim se zabarví do jiskřivé žluté barvy a vytrvale září i v době, kdy javory opadají. Nemá ještě svou zteplilost, ale nádherný barevný háv. Ovšem po prvním mrazíku, při vycházejícím slunci, začíná spouštět se od vrcholových pupenů níž a níž zvonivě spouštět své zlato k zemi. Proto zcela chápu, že lidé zrození v jeho znamení (21. 11.–30. 11., 21. 5.–30. 5.) jsou děti štěstěny, dobrými strategy i diktátory, pracovití, učenliví a ideální pro vedoucí pozice. Občas jsou i nároční a v osobních vztazích sobečtí.

Habr náleží mezi odolné dřeviny, který ač je seřezán, ochotně obráží, snáší sucho i zamokření a má velmi tvrdé dřevo. Lidé zrození v jeho znamení (1. 12.–10. 12., 31. 5.–10. 6.)

Stromy, lidé a přehrada

Dub a buk

jsou zodpovědní pracanti, tolerantní, čestní, věrní a spravedliví a to, že je občas musíme popostrčit, jim rádi odpustíme.

Osika (11. 12.–20. 12., 11. 6. až 20. 6.) patří mezi topoly, ale zrození v tomto znamení jsou veselí a kreativní, šíří kolem sebe dobrou náladu, jen občas jsou líní. Koneckonců osika je takový menší topol s ševelicím a třepotavým listím, ale s neobyčejně tvrdým dřevem.

Bříza se do břehových porostů příliš nehodí, ale určitě zdobí, je stromem štěstí a úspěchu. Ve znamení břízy (21. 6.) se rodí lidé elegantní, bdělí, empatictí, ale se sklonem moralizovat.

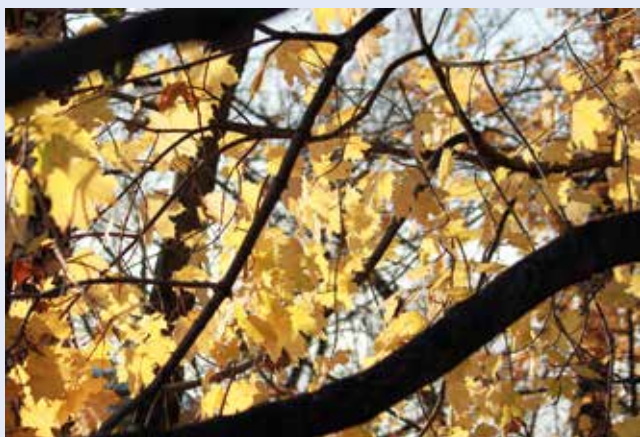
Buk má mohutnou korunu, nádherný kmen a i v zimním období nás upoutává na svazích hor, občas zabloudí i do břehových porostů. Lidé tohoto znamení (21. 12.) jsou pracovití, cílevědomí, neústupní až přísní. Nemá smysl jim odporovat či vést s nimi jakýkoliv spor.

Jabloně (22. 12.–1. 1., 22. 6.–2. 7.) mají být kreativní a dobrodružné (ano, je to pravda, jsem totiž jablono), nestálé, nepraktické a nerealistické (není pravda). Údajně rády překonávají překážky (fyzická překážka mě zničí), jsou moudré (to nevím) a okolí je často vnímá jako bohémy a podivíny.

Krásné, sošné a elegantní jedle nenáleží do doprovodných porostů, ovšem lidé tohoto znamení (2. 1.–11. 1., 3. 7.–13. 7.) mají vysoké ambice, zodpovědnost a pečlivě jdou za svým cílem, ale často bývají osamělí a nedůvěřiví. Do břehových porostů patří opomíjené jilmy s asymetrickými listy. Zrození v období jilmu (12. 1.–22. 1., 14. 7.–24. 7.) jsou charizmatičtí pracanti milující obdiv a jsou náročnými šéfy.

Do břehových porostů nepatří cypřiš, ale v parku udělá náramnou parádu. Lidé toho znamení (23. 1.–31. 1., 25. 7.–4. 8.) jsou oblíbení, optimističtí, vtipní, věrní a mají rádi přírodu, jsou rodinnými typy, špatně snášejí stárnutí a na stará kolena se stávají hypochondry.

Jehličnany nemají v břehových porostech vhodné podmínky. Lidé zrození ve znamení modřínu (11. 2.–20. 2., 15. 8.–24. 8.) bývají oporou partnera, pracovití a sebejistí. Borovice (21. 2.–2. 3., 25. 8.–3. 9.) jsou inteligentní, cílevědomé a zvládají krizové situace, občas vybuchnou, neumí šetřit.

Javorové listy

Kanadské topoly podél Osoblahy

Základem břehových porostů jsou světlomilné vrby (3. 3. až 12. 3., 4. 9.–13. 9.). Osoby tohoto znamení jsou cílevědomé, nápadité, ale svou vnímavost umí zneužít k manipulaci s druhými a mají rády lichotky.

Lípě se daří v doprovodných porostech mimo záplavy. Člověk lípa (13. 3.–20. 3., 14. 9.–22. 9.) je šarmantní, oddaný, naslouchá druhým, ale bývá pohodlný a žárlivý.

Dub a olše jsou důležitými dřevinami břehových i doprovodných porostů a náleží dnům jarní a podzimní rovnodennosti. Lidé zrození 21. 3. jsou tvrdohlaví jako dub, ale pilní a přátelští. V den olše (23. 9.) se rodí klidní a obětaví idealisté budující lepší svět.

Líska, jeřáb a javor jsou dřeviny doprovodných porostů. Líska (22. 3.–31. 3., 24. 9.–2. 10.) charakterizuje nenápadné a inteligentní dřívce, kteří potřebují finanční motivaci. Zrození jeřábu (1. 4.–10. 4., 3. 10.–11. 10.) vás nikdy nepodrazí, jsou společenštití a dělají svět lepším. Nepřehlédnutelné jsou osoby zrozené ve znamení javoru (11. 4.–20. 4., 12. 10.–21. 10.) – vtipní, inteligentní a občas nepřizpůsobiví manipulátoři, ale oblíbenci davu. Posledním znamením je strom venkovských zahrad – ořešák. Lidé narození v tomto znamení (21. 4.–30. 4., 22. 10.–31. 10.) jsou vytrvalí a zásadoví pracanti, kteří konzervativně lpí na své pravdě. Nebojí se bránit slabší a ve vztazích jsou dominantní. Keltové věřili, že stromy mají kořeny ukotvené hluboko v zemi až do říše duchů. Trojím poklepáním na kmen je upozorníte, že máte nějaké přání, které se může vyplnit. A tak zaklepejte na svůj strom a přejte si, aby následující rok byl lepší než ten letošní...

RNDr. Lenka FILIPOVÁ
ekolog

Břehový porost

Podzimní setkání s našimi bývalými kolegy ze správy podniku

Měsíc říjen je každoročně ve znamení příjemného setkání bývalých zaměstnanců s vedením podniku. Součástí programu je také předem naplánovaný výlet po krásách a zajímavostech okolí, při kterém všichni zjistí, že je stále co objevovat.

Vše jsme naplánovali na čtvrtek 6. října. To nám byl přistaven před správu podniku autobus a všichni jsme vyrazili na výlet. Pokud se v minulém roce počasí příliš nevyvedlo, pak letošní se dalo směle označit jako špatné. Přes noc napadlo ve vyšších polohách až 20 cm sněhu a foukal velmi studený vítr. Tato předpověď se dost rozcházela s našimi záměry. Těmi byly návštěva rekonstrukce vodního díla Šance a dále výstup na nedalekou rozhlednu Súkenická. K této rozhledně byla asi 1,5 kilometru dlouhá procházka.

Když jsme dorazili na vodní dílo Šance, přivítal nás hrázný Milan Katauer, se kterým jsme zahájili krátkou exkurzi po rozestavěném vodním díle. Odborný a velmi fundovaný výklad k celé rekonstrukci pro nás poté provedl stavbyvedoucí Ing. Vratislav Bradáč, kterého potěšil náš zájem i odborné dotazy některých našich bývalých zaměstnanců. Na vlastní oči jsme viděli, jak velkého rozsahu jsou všechny prováděné stavební práce.

Vcelku zmrzlí a ošlehaní větrem jsme nasedli do autobusu, abychom se vydali ještě výše k hotelu a rozhledně Súkenická. Tam už na nás čekala nefalšovaná zima, všude spousta sněhu a před námi asi 1,5kilometrový pochod k rozhledně. Bohužel situace byla natolik nebezpečná, že nám správou rozhledny nebyl výstup doporučen. Takže jsme čas strávili v příjemné restauraci, kde byl pro všechny předem domluvený oběd a čas na kávu nebo čaj.

Po obědě jsme ale prostory restaurace museli opustit, jelikož nás ještě čekala cesta zpět k autobusu a náročná a zdoluhavá cesta do Ostravy.

Po návratu ke správě podniku jsme se spolu s dalšími kolegy, kteří se neúčastnili dopoledního programu a přišli pouze na odpolední část, sešli v zasedací místnosti. Za vedení podniku pozdravil

všechny přítomné generální ředitel Ing. Jiří Pagáč. Podal obsáhlou informaci o ekonomické situaci, právních problémech i technických úkolech pro další období a v srdečné atmosféře s námi vydržel až do večerních hodin.

Radoslav KRYML
vedoucí personálního odboru

Setkání bývalých kolegů závodu Frýdek-Místek

I letos došlo k již tradičnímu setkání bývalých kolegů. V úterý 20. září za slunečného dne se vydali směrem na Velehrad.

V malé vesničce Modrá navštívili expozici Živá voda, kde se všichni účastníci měli možnost seznámit s životem pod vodou, protože součástí je i osmimetrový podvodní tunel rozdělený na dvě části. V levé části jsou k vidění ryby chladných vod, horských potoků a řek – jelci, lipani, mníci..., v pravé plavou velké ryby, jako jsou kapři, štiky, candáti, a raritou jsou zde dvoumetrové vyzy.

Druhou zastávkou byl přilehlý archeoskanzen – opevněné velkomoravské hradiště

s rekonstrukcemi domů, znázorňující život doby Velké Moravy.

Posledním zastavením byla nejvýznamnější poutní bazilika ČR – bazilika Nanebevzetí Panny Marie a sv. Cyrila a Metoděje.

Doufejme, že i příští rok se všichni sejdou ve stejně hojném počtu jako letos a navštíví další zajímavá místa naší krásné země.

Iva CHWISTKOVÁ
personální referát závodu Frýdek-Místek

Trofeo Niké 2016

Ve dnech 10. a 11. září se v našem regionu uskutečnila jízda historických vozidel pod názvem Trofeo Niké 2016, která si klade za cíl propagaci Moravskoslezského kraje.

Start byl v Krnově na náměstí, odtud vedla trasa do Vrba pod Pradědem a na Slezskou Hartu, kde byl vozidlům umožněn sjezd a zaparkování před elektrárnou a účastníci si mohli prohlédnout injekční stolu a vodní elektrárnu.

Akce se konala pod záštitou hejtmána Moravskoslezského kraje Miroslava Nováka, poslance Parlamentu ČR Ladislava Velebného,

prezidenta Sdružení pro rozvoj Moravskoslezského kraje Pavla Bartoše a místostarosty Krnova Jana Krkošky.

Do jízdy se zapojilo 35 historických vozidel, se svou soutěžní tatroou přijel zhlédnout naši přehradu i známý a úspěšný účastník Rallye Paříž – Dakar Karel Loprais. Počasí vyšlo nad rámec všech předpovědí, na nebi nebyl ani mráček a teploměr se snažil atakovat 30° C. V neděli jízda pokračovala přejezdem z Pradědu do Karlovy Studánky a přes Ludvíkov do Malé Morávky-Kopřivné.

Akce se dle názorů účastníků vydařila, vždyť spousta těch starých krásných aut byly kabriolety.

S vozidly všech možných ještě existujících nebo už zaniklých značek přijeli závodit majitelé z Česka, Slovenska, Polska, Německa, Francie, Litvy aj.

Tato akce byla vítaným zpestřením víkendových dnů, jen u Slezské Harty nebylo v době průjezdu vozidel prakticky kde parkovat. Takový byl o historická vozidla zájem.

Jindřich VRÁGA

vedoucí hrázny VD Slezská Harta

43. ročník Vodohospodářské padesátky

V čase nekončícího parného léta a začínajícího období burčáku se sjeli všichni turisté z řad vodohospodářů na již 43. ročník Vodohospodářské padesátky. Organizátorem byl státní podnik Povodí Moravy, kam se pořadatelství vrátilo po 10 letech. Zázemí jsme našli na vysokoškolských kolejích v Brně, závěrečný večírek proběhl v brněnském Bobycentru.

Výprava Povodí Odry

Lichtenštejnové patřili k významným šlechtickým rodům ve střední Evropě a působili rovněž na území naší vlasti. Zanechali nám dědictví v podobě Lednicko-valtického areálu zapsaného na seznamu UNESCO.

Odpočinek u sv. Huberta

Právě do něj byly zasazeny trasy letošního pochodu. Nemohli jsme minout zastávky jako Dianin chrám, Apollonův chrám, Tři Grácie nebo Janův hrad a samozřejmě zámek Lednice s barokním parkem zasazeným do nivy řeky Dyje. Trasa vedla i kolem Lednických rybníků a přes modernizovaný lázeňský areál s novou kolonádou. Cyklisté mohli volit mezi cestou na trojmezí k soutoku Moravy a Dyje, nebo k Pálavě a novomlýnským nádržím.

Lednice je navzdory svému jménu jedno z nejteplejších míst v republice. Trasa nebyla náročná svým profilem, vesměs jsme šli pořád po rovině, ztěžujícím faktorem ale bylo všudypřítomné vedro. Naštěstí

pořadatelé na všech kontrolách zajistili dostatek tekutin pro dodržení pitného režimu. Jižní Morava je země lemovaná vinohrady a země dobrých lidí, kam se všichni rádi vracíme. Není proto divu, že letošní účast byla hojná – 560 účastníků. Za státní podnik Povodí Odry přijelo 11 účastníků včetně rodinných příslušníků. Za rok se na tradičním pochodu sejdem u Ježíška na Božím Daru v Krušných horách, kde nás přivítá Povodí Ohře.

Mgr. Ondřej BUREL

referent odboru VHKI

Dianin chrám zvaný též Rendez-vous

Ing. Čestmír Vlček (nar. 31. ledna 1953 v Ostravě)

K 31. prosinci odchází z podniku na zasloužený odpočinek dlouholetý obchodní ředitel, tiskový mluvčí podniku a šéfredaktor podnikového zpravodaje Kapka Ing. Čestmír Vlček. Jako absolvent Strojní fakulty VUT v Brně (1977) začínal svou kariéru ve Vítkovicích, z nichž po necelých 10 letech přešel do VOKD. V roce 1989 se ale zapojil do komunální politiky, podílel se na obnovení městského obvodu Radvanice a Bartovice a po volbách v roce 1990 v tomto obvodu dvě volební období působil jako uvolněný starosta. Následně byl dva roky náměstkem primátora a další dva roky primátorem města Ostravy. Tuto část profesní kariéry považuje mj. za velkou školu jednání s lidmi a kurz sebevládní.

Poprvé se do kontaktu s podnikem a jeho činností dostal v roce 1997, kdy jako starosta Radvanic a Bartovic domlouval zá-sahy po ničivých povodních. O rok později z pozice náměstka primátora řešil zpracování studie k ochraně města proti 100leté vodě v místech, kde dosud tato ochrana nebyla dokončena, a následnou přípravu financování projektu, který nakonec skončil ve státním programu protipovodňové prevence.

Ing. Čestmír Vlček

Po nástupu do podniku v roce 2003 se stal vedoucím úseku generálního ředitele. Protože tato funkce byla rozšířena i o původně samostatnou funkci asistenta generálního ředitele, zhruba po půlroce byla jeho funkce přejmenována na obchodního a personálního ředitele. Od roku 2009, kdy byl personální odbor přeřazen pod generálního ředitele, zastával funkci obchodního ředitele. Spadala pod něj činnost těchto útvarů: **technického a organizačního rozvoje**, který se zabývá vnitřním chodem podniku, např. vnitropodnikovými normami, spisovou službou a oblastí PR podniku. Od roku 2009 také zastával funkci tiskového mluvčího podniku. Do roku 2009 **personálního odboru**, tedy veškerá agenda spojená s lidskými zdroji v podniku. **Referátu vnitřního auditu a bezpečnosti**, který zahrnoval spolupráci s ozbrojenými složkami či bezpečnost a CO, později odbor zabezpečoval i vnitřní kontrolu, stížnosti, evidenci vnějších kont-

rol atd. **Obchodně-kontraktačního odboru** připravujícího obchodní smlouvy, dohody a objednávky všeho druhu (kromě majetkových smluv) a **majetkového odboru** zabezpečujícího majetkoprávní vztahy pro potřeby podniku, a to jak pro vlastní investiční stavby a provozní činnost, tak pro potřeby cizích subjektů na pozemcích ve správě podniku.

Od roku 2008 se zapojil do největšího úkolu podniku – přípravy investiční akce Opatření na horní Opavě (včetně stavby přehrady v Nových Heřminovech). Zde Ing. Vlček řešil od roku 2009 do současnosti především majetkovou část projektu – výkupy pozemků. Jak sám přiznává, těší ho, že se vždy podniku dařilo vyčerpat všechny státní prostředky určené na výkupy v této oblasti v daném kalendářním roce a dodržet stanovené finanční i časové limity. Především je však rád, že se jemu i kolegům vždy podařilo dohodnout prodej i s těmi občany, kteří původně váhali, měli výhrady nebo odmítali prodat své pozemky úplně. „V této záležitosti bylo nutné jednat osobně se všemi vlastníky dotčeného majetku, a to opakovaně, a dohodnout potřebné výkupy i jejich podmínky až do podpisu kupní smlouvy,“ říká Ing. Vlček s tím, že se mu dařilo plně zúročit předchozí letité zkušenosti s jednáním s lidmi různých povah a se zvládnutím mnohdy vypjatých situací, které u této problematiky jsou pochopitelné.

S podnikem ho pojí až na výjimky jen příjemné vzpomínky. „Měl jsem štěstí na příjemné a slušné kolegy, kteří se ke mně chovali vždy korektně a byli a jsou to lidé

S trabantem (2011)

na svých místech – odborníci, profesně i lidsky osobnosti. Rozhodně budu na léta strávená v podniku rád vzpomínat. Rád bych proto touto cestou poděkoval zejména přímo podřízeným zaměstnancům za spolupráci, všem členům redakční rady podnikového zpravodaje Kapka za iniciativní a produktivní přístup při přípravě jednotlivých vydání a také všem autorům článků, protože ať chceme nebo ne, je to práce navíc a ne všichni by byli

Na Krétě (2011)

ochotni toto zvládat. Samozřejmě děkuji i kolegům z výkonného managementu podniku i všem ostatním, s nimiž jsem během let v podniku spolupracoval a přišel jsem s nimi pracovně do kontaktu,“ říká Ing. Vlček a podotýká, že je rád, že měl příležitost setkat se a seznámit i s pracovníky z dalších podniků Povodí a díky práci v podniku vidět řadu unikátních vodních děl u nás i v zahraničí, která by za jiných okolností vidět nemohl. A s melancholickým úsměvem dodává, že je rád, že se podnik nejen o své současné, ale i o ty bývalé zaměstnance po jejich odchodu z podniku velmi dobře stará. Už teď se proto může těšit na tradiční podzimní setkání důchodců – poprvé v roli jednoho z nich. Ing. Vlčkovi do další životní etapy přejeme především pevné zdraví a hodně elánu a energie.

Mgr. Bc. Kateřina ŠREKOVÁ
redakce

JUBILEA

ŽIVOTNÍ JUBILEA – ZAMĚSTNANCI

BOKIŠ MIROSLAV, Ing...... technický pracovník
ŠTĚPÁNOVÁ MARTINA, Ing...... daňový referent
DOKOUPIL ROMAN..... garážmistr
VOLNÁ LENKA, Ing...... finanční referent
DARDA MARTIN..... hrázný-jezný
MARČIŠOVSKÁ MARCELA..... uklízečka
ZICHOVÁ DAGMAR..... administrativní pracovník
KUBIŠ MARTIN..... rybář
WILHELM RENÉ..... VH dělník
PŘIKRYL JIŘÍ..... VH dělník
ČEPOVÁ SOŇA..... administrativní pracovník
CHWISTEK LIBOR..... hrázný-jezný
MACÍK FRANTIŠEK..... VH dělník
DROCHYTKA RADOMÍR, Ing...... investiční referent
FILIPOVÁ LENKA, RNDr...... ekolog
ROZSYPALOVÁ HANA..... hrázný-jezný
ŠEBÍK JAN..... VH dělník
ŠULÁK FRANTIŠEK..... VH dělník
ŠIRŮČKOVÁ MARIE, Ing...... vedoucí odd. řízení jakosti
VYHŇÁK MIROSLAV..... vedoucí odd. vzork. a hydr. prací
DOSTÁL MIROSLAV..... VH dělník

ŽIVOTNÍ JUBILEA – DŮCHODCI

MORAVEC KAREL..... závod Opava
ROŽNOVSKÝ MIROSLAV..... závod Opava
PETRUŠKA VLASTIMIL..... závod Opava
KUCHARIKOVÁ MILENA..... závod Frýdek-Místek
HAVLÁKOVÁ JIŘINA..... závod Frýdek-Místek
PILCHOVÁ-PUKOVCOVÁ ALENA..... závod Frýdek-Místek
ŠMERDOVÁ ANNA..... správa státního podniku
PITUCHA FRANTIŠEK..... správa státního podniku
KUDĚLKOVÁ JANA..... správa státního podniku
ŽÍDEK JAROSLAV..... správa státního podniku

PRACOVNÍ JUBILEA – 5 LET

ONDERIŠIN JIŘÍ..... VH dělník
POTIOROVÁ JANA, Ing...... referent VH rozvoje
PUTALA VALENTIN, Bc...... úsekový technik
SCHIELE ROBERT..... VH dělník
VALEHRACHOVÁ EVA..... uklízečka

PRACOVNÍ JUBILEA – 10 LET

GREPLOVÁ JANA..... laborat. dělník
HRABEC ZDENĚK..... rybář

KOBZINEK PETR..... vrátný
KRCHNÁKOVÁ TELNAROVÁ BARBORA, Mgr...... biolog
TUČNÁ MONIKA..... skladník

PRACOVNÍ JUBILEA – 15 LET

HYKL ALFONS, RNDr...... chemik
RŮČKA ROSTISLAV..... VH dělník
ŠEDĚNKA MARTIN..... VH dělník

PRACOVNÍ JUBILEA – 25 LET

BOČEK ROBERT..... strojník
HOFEREK PETR..... VH dělník
KACHLÍK LIBOR, Ing...... správce databáze
VRÁGA JINDŘICH..... vedoucí hrázný

PRACOVNÍ JUBILEA – 30 LET

KAŇOK PETR..... VH dělník
OLEXA ZDENĚK..... VH dělník
WILHELM RENÉ..... VH dělník

PRACOVNÍ JUBILEA – 35 LET

CHWISTEK JIŘÍ..... úsekový technik

NAPSALI O NÁS

Informace o státním podniku Povodí Odry se pravidelně objevují v regionálních i celostátních médiích. Zde najdete výběr toho nejzajímavějšího, co média o Povodí Odry vydala za poslední tři měsíce.

Kraj pomůže Vávrovcím se stavbou nové hráze proti povodním [Hláska, 3. 10. 2016]

Ve Vávrovcích vyrostou nový protipovodňový val, který ochrání nejen tuto městskou část před stoletou vodou. Oprava čeká i jediný most přes řeku Opavu vedoucí do polských Wiechovic. Aby lépe odolával velké vodě, stavba celý most o metr zvednou.

Povodí Odry už začalo s výkupem pozemků, stavět by se mohlo začít v roce 2018. Primátor Opavy si od těchto opatření hodně slibuje. „Samozřejmě že se zde situace zlepší a s velkou vodou budeme moci účinněji bojovat,“ uvedl primátor Radim Křupala. Stavba vyjde zhruba na 120 milionů korun.

Podpora prevence před povodněmi III [Moravské hospodářství, 17. 10. 2016]

Státní podnik Povodí Odry připravuje v rámci programu „III. etapa protipovodňových opatření“ realizaci 17 akcí se souhrnným nákladem 1,877 mld. Kč. Jedná se o program Ministerstva zemědělství ČR, který se zaměřuje především na vytváření akumulčních a retenčních prostor u vodních toků, tj. zřizování poldrů, vodních nádrží s vyčleněnými retenčními prostory a vytváření řízených rozlivů povodní.

Ochranná hráz v Pudlově se začne stavět za dva roky [Haviřovský deník, 10. 11. 2016]

Za dva roky v září by měla začít stavba protipovodňové hráze, která ochrání zastavěné části Vrbice, Pudlova a Starého Bohumína. Ochranná hráz na Odře a Orlovské stružce by měla místní ochránit před stoletou vodou. Protipovodňová ochranná hráz bude dlouhá téměř tři kilometry, protipovodňová ochranná zeď bude mít 200 metrů, počítá se i s rekonstrukcí mostních objektů a přeložkami inženýrských sítí. „Letos jsme zahájili majetkoprávní vypořádání s majiteli dotčených pozemků a v současné době je vykoupena převážná většina potřebných pozemků v celkové hodnotě zhruba 20 milionů korun. Na úhradě této částky se kromě investora, kterým je státní podnik Povodí Odry, letos podílel také Moravskoslezský kraj a město Bohumín. K dokončení majetkoprávní přípravy stavby zbývá v příštím roce vykoupit majetek v hodnotě zhruba 2 miliony korun. V současné době podnik požádal o vydání územního rozhodnutí,“ upřesnil obchodní ředitel státního podniku Povodí Odry Čestmír Vlček. Zahájení výstavby je plánováno na září 2018. Hlavní stavební práce by měly být realizovány během tří stavebních sezon v letech 2018 až 2020. Hotovo by mělo být v srpnu 2020.

[Texty byly redakčně zkráceny]

Povodí Odry
státní podnik

50
let podniku
1966 – 2016

PJ 2017

Státní podnik Povodí Odry přeje všem svým zaměstnancům a přátelům příjemné prožití vánočních svátků, hodně štěstí, pevné zdraví, spokojenost a mnoho úspěchů v roce 2017.